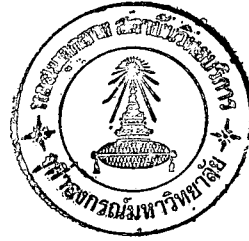

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของความสนใจ

ได้มีผู้หลายท่านนิยามความหมายของ "ความสนใจ" ไว้ต่าง ๆ กัน เป็นต้นว่า
 คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good) ได้กล่าวถึงความสนใจว่า ความสนใจ
 หมายถึงน้ำใจ ความเกี่ยวข้อง หรือสภาวะที่จะรับรู้ ความคิดตั้งใจและความรู้สึกสำนึก ซึ่งมีราก
 ฐานมาจากความอยากหรืออยากเห็นอันมีมาแต่กำเนิดควบคู่กันไปกับประสบการณ์ของแต่ละคน¹

สุโท เจริญสุข กล่าวว่า ไครวและโครว (Crow and Crow) ได้ให้ความหมาย
 ของความสนใจว่า ความสนใจคือ แรงอำนาจอันเกิดจากการจูงใจเป็นทางให้เราจจจจจจจจจจ
 สิ่งของ หรือกิจกรรม หรืออีกนัยหนึ่ง ความสนใจเป็นพวกประสบการณ์ภายนอกอันเกิดจากการกระตุ้น
 ของกิจกรรมนั้น ๆ เอง²

สุชา จันทรโณม กล่าวว่า คีกกกลาส ไพรเออร์ (Douglas Fryer) ได้ให้
 ความหมายของความสนใจว่า ในสังคม ในการปรับตัว ในวงการ ศึกษาและวงการอาชีพ ความ
 สนใจคือ ญูญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่สถานการณ์ที่สำคัญต่าง ๆ คนทุกคนต้องการ ได้รับความสนใจ
 และต้องการให้ ความสนใจ นั่นคือ ต้องการปรับตัวเองเพื่อให้ดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข และต้องการ
 ให้สิ่งแวดล้อมตอบโต้ตอบเราอย่างมีความสุขเช่นเดียวกัน เราอาจปลูกฝังความสนใจที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ
 ได้ มันพัฒนาขึ้นในตัวบุคคลพร้อมกับความเจริญเติบโตของความสามารถในการทำตัวให้เป็นที่น่าสนใจ³

¹Carter V. Good, Dictionary of Education (New York :
 McGraw - Hill Book Co., 1973), p. 311.

²สุโท เจริญสุข, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิตยา, 2519),
 หน้า 124 - 125.

³สุชา จันทรโณม, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิตยา, 2518),
 หน้า 67 - 80.

จอห์น อี แซดเลอร์ (John E. Sadler) ได้ให้ความเห็นว่า ความสนใจบางที่เกี่ยวกับความรู้สึก เรามีความสนใจในสิ่งที่เราเชื่อว่าเพื่อที่จะสนองความต้องการของเรา ในสิ่งที่เราคิดว่าจะนำความพึงพอใจและความยินดีเพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อเรา เราจะค้นหาในสิ่งที่เราสนใจตามแต่โอกาสจะเป็นไปได้ นอกจากนี้เกี่ยวกับเรื่องความสนใจของเด็กนั้น จอห์น อี แซดเลอร์ ยังได้ให้ความหมายของความสนใจเพิ่มเติมอีกว่า ความสนใจคือ งานอดิเรก ความพร้อมที่จะตั้งใจ ความรู้สึกต้องการและความต้องการโดยที่เด็กไม่รู้ตัว¹

เฮิร์ลล็อก (Hurlock) ได้กล่าวว่า ความสนใจคือ แรงกระตุ้นซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ ผลักดันให้บุคคลกระทำไปตามความสนใจนั้น เมื่อเด็กพบว่ากิจกรรมใดเป็นสิ่งที่ตนพึงใจ กิจกรรมนั้นก็กลายเป็นความสนใจต่อไป² นอกจากนี้ เป็ลลิ่ง ณ นคร ได้นิยามความหมายของความสนใจว่า ความสนใจคือ อากาโรที่จิตใจเพ่งเล็งกับวัตถุอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือความใฝ่ใจหรือภาวะอันหนึ่งซึ่งประกอบค้ำย อากาโรที่จิตใจเกิดความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างทีจิตใจตั้งอยู่กับสิ่งนั้นอย่างมีความรู้สึกตัวและอย่างไขปัญญา³

จากทัศนะของผู้นิยามเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงสรุปความหมายของความสนใจว่า ความสนใจ คือ อากาโรที่จิตใจจจจหรือเอาใจใส่ในสิ่งที่เราพึงพอใจ เรามักเอาใจใส่หรือกระทำสิ่งนั้นด้วยความกระตือรือร้น ความสนใจอาจใช้เวลานาน ๆ หรือเป็นเพียงความรู้สึกชั่วครู่ก็ได้

¹ John E. Sadler, Concepts in Primary Education (London: George Allen & Unwin Ltd., 1974), p.93-103.

² Elizabeth B. Hurlock, Child Development 3d ed., (New York: McGraw-Hill Book Co., Inc., 1956) p.440.

³ เป็ลลิ่ง ณ นคร , จิตวิทยาสำหรับชีวิต , หน้า 235.

บ่อเกิดของความสนใจ

เรื่องบ่อเกิดแห่งความสนใจนี้ คูเคอร์ (Kuder) กล่าวว่า ความสนใจเกิดจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ แต่เราอาจมีความสนใจเพียงบางสิ่ง หรือในบางกิจกรรมเพียงบางอย่างในบรรดากิจกรรมหลายอย่างที่เรแสดงออกด้วยการกระทำ¹ ส่วนเพียงใจ ฟิงพระเกียรติได้กล่าวถึงบ่อเกิดของความสนใจว่า เกิดขึ้นได้หลายทางเป็นต้นว่า เกิดขึ้นเองโดยไม่ทราบสาเหตุ และไม่ได้เตรียมล่วงหน้า เกิดจากสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่เคยผ่านพบมา เกิดจากการอ่าน เกิดจากการติดต่อเอาอย่างผู้อื่น เกิดจากเจตนา เกิดจากการฝึกฝนและอบรม และเกิดจากความแปลกประหลาดของสิ่งที่ได้พบเห็น²

ชนิดของความสนใจ

เพียงใจ ฟิงพระเกียรติ กล่าวว่า นักจิตวิทยาได้แบ่งชนิดของความสนใจไว้ 2 แบบ ได้แก่

แบบที่ 1 แบ่งความสนใจออกเป็น 2 ชนิดคือ ความสนใจที่เกิดขึ้นเอง หรือความสนใจตามธรรมชาติ (Natural Interest) และ ความสนใจที่ต้องทำให้เกิดขึ้น (Acquired Interest)

แบบที่ 2 แบ่งความสนใจออกเป็น 3 ชนิด คือ ความสนใจในทางการปฏิบัติ (Practical Interest) ความสนใจในทางไร้ความตึก (Intellectual Interest)³ และความสนใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับอาเวค (Emotional Interest)⁴

¹Frederick Kuder and Blanche B. Paulson, Exploring Children's Interests (Chicago : Science Research Associates, Inc., 1954, p. 6.

²เพียงใจ ฟิงพระเกียรติ, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมตอนปลาย," หน้า 11 - 12.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 10 - 11.

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 11.

ส่วนมุขลินทร์ อนุญาตให้แบ่งชนิดของความสนใจออกเป็น 4 ชนิด ได้แก่ สนใจในตัวเอง สนใจในพ่อแม่ ญาติพี่น้อง สนใจในเพื่อน ๆ และสนใจในสิ่งต่าง ๆ เช่น สนใจในการอ่าน การฟังวิทยุ การดูภาพยนตร์ สนใจการดู และสนใจในเรื่องเกี่ยวกับเพศ¹

ความสนใจกับการเรียนการสอน

ในการสอนที่ปฏิบัติกันมาแต่เดิมนั้น ให้ครูเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ โดยครูเป็นผู้ให้ความรู้ ให้นักเรียนทำกิจกรรมตามที่ครูเห็นชอบ นักเรียนจะชอบหรือไม่ มีความสนใจหรือไม่ ครูไม่คำนึงถึง หลักการดังกล่าว ปัจจุบันเห็นว่าเป็นการผิด การสอนการเรียนรู้จึงให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง และผู้สอนต้องรู้ว่าเรื่องที่จะสอนนั้นนักเรียนสนใจหรือไม่ หากไม่สนใจต้องหาทางเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความสนใจเสียก่อน นักการศึกษาปัจจุบันถือว่า ความสนใจเป็นปัจจัยสำคัญในความก้าวหน้าของการเรียน ตลอดจนความสำเร็จผลทางการสอนการอบรม ทั้งนี้ นักการศึกษาเห็นว่า วิชาความรู้ไม่สำคัญเท่าความสนใจ ครูต้องรู้จักปลุกฝังความสนใจเสียก่อน เมื่อนักเรียนมีความเคยชินกับความสนใจแล้ว การสอนการเรียนรู้ก็จะก้าวหน้าไปได้โดยรวดเร็ว ทั้งจะเป็นการส่งเสริมบุคลิกภาพของนักเรียนอีกด้วย²

ข้อควรคำนึงของครูในการจัดประสบการณ์เพื่อสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน

เมื่อความสนใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนดังกล่าว ในการจัดประสบการณ์ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็ก ตลอดจนความแตกต่างระหว่างบุคคล ครูอาจตั้งคำถามกับตัวเองว่า ได้สอนวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนอย่างไรบ้าง ได้ใช้ความสนใจของนักเรียนช่วยในการเรียนวิชาต่าง ๆ ใดบ้าง ได้ให้ความรู้และแนะแนวนักเรียนในเรื่องอาชีพให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนอย่างไรบ้าง ได้ทดสอบและมีการปรึกษาหารือถึงเรื่องความสนใจของนักเรียนบ้างหรือไม่ และได้ให้งานนักเรียนไปทำเป็นพิเศษ โดยคำนึงถึงความสนใจของนักเรียนบ้างหรือไม่³ ซึ่งคำถามเหล่านี้จะเป็นเครื่องเตือนใจครูในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

¹มุขลินทร์ อนุญาต, "ความต้องการและความสนใจของเด็กในชั้นประถมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2497), หน้า 22.

²เปลื้อง ณ นคร, จิตวิทยาสำหรับชีวิต, หน้า 243.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 252.

ความสนใจของเด็กวัยประถมศึกษา (6 - 12 ขวบ)

ธรรมชาติของเด็กวัยประถมศึกษา จะมีความสนใจแตกต่างกันตามเพศ อายุ ตลอดจนความพร้อมทางวุฒิภาวะ จึงควรที่ครู ผู้ปกครอง จะต้องเข้าใจเด็กในวัยนี้ (6 - 12 ขวบ) ซึ่งจะจำแนกธรรมชาติของความสนใจโดยใช้อายุเป็นเครื่องแบ่งดังนี้

ความสนใจของเด็กวัย 6 ขวบ

1. สนใจในสิ่งต่าง ๆ ในระยะเวลาอันสั้น
2. สนใจตัวเอง เห็นแก่ตัว
3. สนใจเกี่ยวกับบ้าน ครอบครัว เรื่องราวเกี่ยวกับความคิดฝันและเรื่องราวพวกนิทานต่าง ๆ

4. สนใจในการผจญภัยและอาชญากรรมต่าง ๆ

ความสนใจของเด็กวัย 7 ขวบ

1. เริ่มที่จะสนใจสิ่งต่าง ๆ ระยะเวลาสั้นมากขึ้น
2. ยังคงสนใจตัวเองเช่นเดิม
3. สนใจพวกหนังสือการ์ตูน และตลกขบขัน
4. สนใจพวกผจญภัยและอาชญากรรม

ความสนใจของเด็กวัย 8 ขวบ

1. มีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ กว้างขึ้นกว่าเด็กอายุ 7 ขวบ
2. มีความรู้สึกต่อผู้อื่น โดยเอาตนเองเป็นหลัก เริ่มสนใจคนอื่นและสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัว
3. สนใจในเรื่องชวนหัว และเกี่ยวกับการผจญภัยเช่นเด็ก 7 ขวบ

ความสนใจของเด็กวัย 9 - 10 ขวบ

1. สนใจในสิ่งต่าง ๆ แน่นขึ้น และเริ่มสนใจในความแตกต่างระหว่างเพศ
2. สนใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ตัวมากยิ่งขึ้น
3. สนใจในการผจญภัย นิยายปรัมปรา การท่องเที่ยว วิทยาศาสตร์ กีฬา ชีวิตสัตว์และธรรมชาติ ชอบอ่านหนังสือการ์ตูนและเรื่องตลกขบขัน
4. สนใจภาพยนตร์ต่าง ๆ กับการอ่านหนังสือ เกี่ยวกับอาชญากรรมสำหรับชายและหญิง จะสนใจในการร้องเพลงอย่างผาดโผนและสนใจหัวหน้ากลุ่มของตน

ความสนใจของเด็กวัย 11 ขวบ

มีความสนใจเช่นเดียวกับเด็ก 10 ขวบ นอกจากมีความสนใจวิทยาศาสตร์และเครื่องจักร
มาก¹

ความสนใจของเด็กวัย 12 ขวบ

1. มีความสนใจกว้างขวางในหลายสิ่งหลายอย่างและเพื่อนต่างเพศ
2. มีความสนใจส่วนใหญ่ในสิ่งที่เป็นรูปธรรม สิ่งที่บอกเล่า สิ่งที่มีประโยชน์และบุคคล
3. เด็กหญิงสนใจพวกหนังสือนวนิยาย เด็กชายสนใจหนังสือเกี่ยวกับการผจญภัย กีฬา วิทยาศาสตร์ นอกจากนั้นเด็กหญิงวัยนี้จะสนใจชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ และเรื่องราวเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
4. สนใจเรื่องราวทางวิทยุ และภาพยนตร์เช่นเดียวกับพวก 9 - 11 ปี²

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสนใจทางการเรียน

ในเรื่องของความสนใจทางการเรียนของเด็กนั้น มูจลินทร์ บุญบุการ³ ได้ศึกษาความสนใจของเด็กประถมศึกษาและเพียงใจ พึ่งพระเกียรติ⁴ ได้ศึกษาความสนใจของเด็กมัธยมศึกษา ทั้งสองมีความเห็นพ้องกันว่า ควรจะได้มีการศึกษาถึงความสนใจของผู้เรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพราะเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะความสนใจเป็นแรงจูงใจอย่างมากที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตั้งใจ และพยายามที่จะเรียนจนบรรลุความสำเร็จ ทั้งยังเป็นโครงการในการเลือกวิชาชีพของเด็กในเวลาต่อมาอีกด้วย นอกจากนี้ครูควรจะหาสาเหตุของเด็กที่เรียนไม่ทันเพื่อน บางทีไม่ใช่เพราะเด็กเกียจคร้านไม่ตั้งใจเรียน หากแต่สิ่งที่เด็กเรียน

¹ดูโท เจริญสุข, จิตวิทยาการศึกษา, หน้า 126 - 131.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 131.

³มูจลินทร์ บุญบุการ, "ความต้องการและความสนใจของเด็กในชั้นประถมศึกษา," หน้า 45 - 48.

⁴เพียงใจ พึ่งพระเกียรติ, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนในชั้นมัธยมตอนปลาย," หน้า 9 - 62.

เป็นสิ่งที่ไม่ตรงกับความต้องการของเด็กและไม่มีคามหมายสำหรับเด็ก ทั้งนี้ครูจึงควร ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ประชุมปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสนใจของเขา เพราะจะได้จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ตามที่เด็กสนใจ เพื่อเด็กจะได้เรียนดี ทั้งนี้ครูยังมีหน้าที่จะต้องส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีความรู้ ความประพฤติในทางที่สังคมต้องการและยอมรับ อีกทั้งต้องช่วยเหลือเด็ก แนะนำอาชีพอีกด้วย

บทบาทของ โสภทัศน์อุปกรณ์และวิธีการ รวมการ เรียนการสอน

การเรียนการสอนนอกจากครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ตลอดจนการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็กแล้ว การสอนจะมีประสิทธิภาพถ้าครูรู้จักจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการนำโสตทัศนอุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนให้เหมาะสม ดังคำกล่าวที่ว่า ถ้าใครประสงค์จะให้การศึกษาที่มีคุณภาพ คือ บรรลุเป้าหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติแล้ว ก็ต้องเลิกคิดเสียว่า ประสบการณ์การศึกษาทั้งปวงออกมาจากตัวครู เป็นประการแรก ประการต่อมาให้นักเรียนมีโอกาสทำกิจกรรมการเรียนด้วยตนเองให้มากขึ้น และจัดให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงและเสริมประสบการณ์ด้วยการนำโสตทัศนอุปกรณ์และวิธีการ โสตทัศนมาใช้ เป็นประการสุดท้าย¹

โสตทัศนอุปกรณ์

โสตทัศนอุปกรณ์มีความสำคัญมากต่อวงการศึกษาระดับชั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานอันเป็นการยากที่จะให้เด็กเรียนรู้จากนามธรรม ส่วลวีส์ นูซาคุม กล่าวว่ เปสตาลอซซี (Pestalozzi) นักศึกษาชาวสวิสได้เสนอแนะว่า การสอนที่ดีควรจะใช้สิ่งที่มีตัวคนประกอบ และสอนให้เด็กเรียนทางประสาทสัมผัสให้มากที่สุด²

¹กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, การจัดบริการ โสตทัศนศึกษา (กรุงเทพมหานคร : หน่วยงานพิเศษ เขตการศึกษา 5 กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2523), หน้า 1.

²ส่วลวีส์ นูซาคุม, นวัตกรรมและเทคโนโลยีในการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุนทรกิจการพิมพ์, 2517), หน้า 36.

นอกจากนี้ จี โทมัส โรแลนด์ (G Thomas Rowland) กล่าวว่า บูห์ริง (Buehring) และฟุลตัน (Fulton) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสื่อทัศนูปกรณ์โดยเห็นว่า ครูทั้งหลายควรมีความสามารถในการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ การเลือกชนิดของสื่อทัศนูปกรณ์ที่สอดคล้องกับวิธีการสอนและการวัดผลนักเรียนภายหลังการใช้สื่อทัศนูปกรณ์ด้วย¹

สื่อทัศนูปกรณ์เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ คือ เป็นสื่อความหมายระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ถ้าจะให้ความหมายของสื่อทัศนูปกรณ์พอสังเขป สื่อทัศนูปกรณ์ (Audio - Visual Aids) หมายถึง วัสดุ เครื่องมือ รวมทั้งวิธีการที่ครูผู้สอนนำมาใช้เป็นสื่อกลางถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลดีตรงตามความมุ่งหมายของการเรียนการสอน²

สื่อทัศนูปกรณ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. Hardware อันเป็นเครื่องกลประเภทหนัก เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพโปร่งใส เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องอ่านไมโครฟิล์ม เครื่องช่วยสอน และเครื่องจักรกลคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2. Software อันเป็นอุปกรณ์ประเภทเบา หรือเป็นวัสดุอุปกรณ์ เช่น ฟิล์มภาพยนตร์ ฟิล์มสตริป ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว วัสดุทึบแสง วัสดุโปร่งแสง แผ่นเสียง เทป ไมโครฟิล์ม เป็นต้น³

การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการสอนทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากมายเป็นต้นว่า ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจอยากเรียนมากขึ้น ตลอดจนเป็นการเร้าและช่วยผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง นอกจากนี้การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ยังช่วยผู้เรียนในการคิดและแก้ปัญหาเพื่อทักษะในการเรียน ทั้งยังจำเรื่องต่างๆ ได้นานและมากขึ้น⁴

007306

¹ G Thomas Rowland, The Elementary School (Boston : Houghton Mifflin Co., 1969) p. 279.

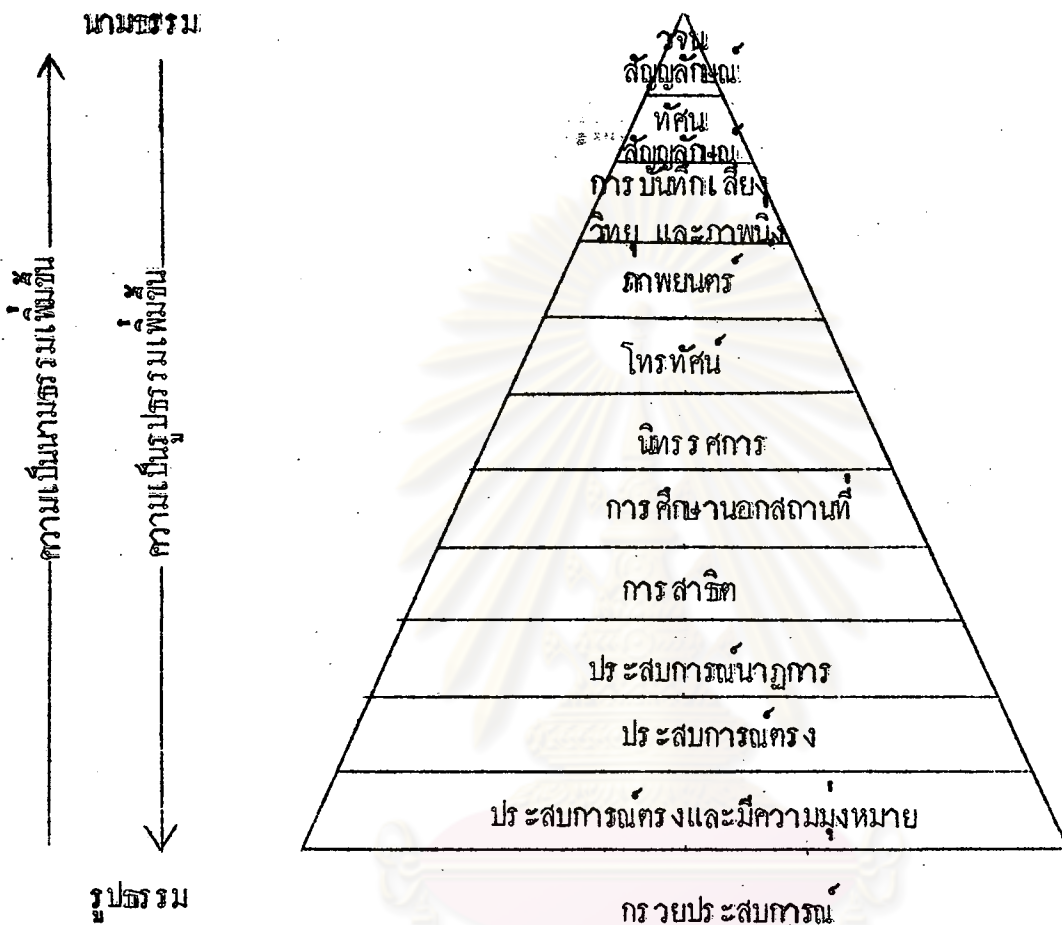
² กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา, การจัดบริหารสื่อทัศนศึกษา, หน้า 3.

³ สวัสดิ์ นุชปาศม, นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา, หน้า 37 - 38.

⁴ สมหญิง กลั่นศิริ, สื่อทัศนศึกษาเบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2521), หน้า 15.

โสตทัศนูปกรณ์กับประสบการณ์การเรียนรู้และกรวยประสบการณ์ของเอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale)

เอ็ดการ์ เดล (Edgar Dale) นักศึกษาอเมริกัน ได้คิดกรวยประสบการณ์ขึ้น ซึ่งมีความเป็นรูปธรรมสูงที่สุดที่ฐาน และความเป็นรูปธรรมน้อยกว่าอยู่ถัดขึ้นไปตามลำดับ จนถึง ประสบการณ์รูปธรรมน้อยที่สุดอยู่บนยอดของกรวย (ดูภาพประกอบ)¹

¹วิรุฬ ลิลาพตธี, เทคโนโลยีทางการศึกษา สื่อการสอนและการเรียนรู้ (กรุงเทพมหานคร : แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522), หน้า 56 - 57.

กิจกรรมในการเรียนการสอน

กิจกรรม (Activities) ถ้าจะให้ความหมายตามรูปศัพท์ กิจ แปลว่า การงาน กรรม แปลว่า การกระทำ¹ สำหรับคาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมว่า หมายถึง สภาพการณ์ของการเรียนรู้ในวงกว้างใด ๆ ที่เด็กเข้าร่วมด้วยอย่างเต็มใจ เพราะทำให้เด็กได้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตนปรารถนา² สรุปความหมายของกิจกรรมก็คือ การจัดประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้นั่นเอง

กิจกรรมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมในหลักสูตร (Curricular Activities) หมายถึงการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการสอนการเรียนตามหลักสูตร และกิจกรรมนอกหลักสูตร (Extra - Curricular Activities) หมายถึงกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักเรียนเป็นผู้จัดด้วยตนเองภายใต้การนิเทศของครูในโรงเรียนเพื่อขยายประสบการณ์ในการสอนการเรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เช่น การจัดตั้งชุมนุมต่าง ๆ

กิจกรรมในหลักสูตรมีความจำเป็นเพราะจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน กิจกรรมในหลักสูตรมีหลายชนิด ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน สังเกต นาฏการ สร้างสรรค์ สาธิต ตกแต่งป้ายนิเทศและปฏิบัติ เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นว่ากิจกรรมต่าง ๆ จะให้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เป็นต้นว่า กิจกรรมช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจ เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้สึกสนุกสนาน เป็นการส่งเสริมความเจริญงอกงามและพัฒนาการทางร่างกาย สมอง อารมณ์ และสังคม เป็นการช่วยขยายประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างขวางและลึกซึ้ง อีกทั้งปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนอีกด้วย³

¹ นอมถุที จงพยุหะ และเจริญใจ บุญยทัต, วิชาหลักการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรสยาม, 2518), หน้า 47.

² Carter V. Good, Dictionary of Education, p.9.

³ นอมถุที จงพยุหะ และเจริญใจ บุญยทัต, วิชาหลักการสอน , หน้า 47 - 54.